

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizelési árak: egész évre 180 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13:30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felolós szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Az ünnep mindig bizonyos fokig az érzelmek és hangulatok megfinomodását, a szenvedélyek elcsitulását és hogy úgy mondjam, egy kellemes szélsenedet hoz a mindennapi életbe. Így volt ez már ósidóktól fogva. A lelkek szinte epedve várták az ünnepek közeledtét, mely hitük épülésére, megerősödésére szolgált. Szünetelt a munka, megpihentek a dologban elfáradt izmok és idegek. Jártak azután az ünnepekkel bizonyos külsőségek is: egy-egy új ruha, cipő, más egyéb kellék, mellyel igyekezett az ember külsőleg is kifejezésre juttatni, hogy ezek a napok különböznek a munka napjaitól. Figyelmesek voltunk szeretetünk, kedveseink, a hozzánk tartozók iránt egy-egy ajándékkal, mellyel örömet igyekeztünk szerezni annak, ki szívünkhez közelebb áll, ki reánk nézve nem idegen. Igyekeztünk örömet szerezni még az idegennek is, mivel a sors keze bizonyos ridegséggel bánt: megajándékoztuk a szegényeket.

De jött az a szomorú és kegyetlenül gyászos sorsfordulat, melyet úgy emlegetünk, hogy „a háború” és megszállta a lelkeket egy sötét, nyomasztó nemtörődöm-ség, úrrá lett a lelkeken egy rideg fásultság, mely a felebaráti szeretet helyébe a kapzsiságot, az önérdéket, a hideg üzleti szellemet oltotta. A röviddel azelőtt még kegyes lelkek borzadály nélkül hallották, hogy mint hullnak a legderekabb férfiak ezrei rakásra a csatamezőn, hogy vezért és közembert egymásra dobálnak egy közös verembe, hogy a legnemesebb férfiak hulláin hullók osztozkodnak, hogy hősök, hadvezérek, lángelmék s a nép egyszerű fia beérik százan egy fakereszttel, hogy hidegvérrel rugják félre a koponyát, mely tegnap még egy félisten volt... ekkor megszünt a mi lelkünk ünneplése, mert elveszett belőle a szeretet, a Krisztus által hirdetett felebaráti szeretet, mely még el-lenségeinek is megbocsátani kész.

Ez a rettenetes sorsfordulat millió és millió értékes életet vett áldozatul, milliárd és százmilliárd kárt okozott anyagiakban, de a legnagyobb rombolást, a fel nem ér-tékkelhető pusztulást a lelkeken okozta. Ezért nincs na nekünk igazi ünneplésünk, ezért nem várjuk vágyó várakozással az ünnepek közeledtét. Pedig amíg nem lakozik szívünkben ismét a Krisztusi szeretet, nem lesz a keresztényi megértés, a samaritánusi önfeláldozás tetteink rugója, oh, addig, addig... hiába ostromoljuk panaszaikkal az eget, el nem jő a mi országunk és nem lesz e földön soha igaz ünneplésünk.

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A nemzetgyűlés.

Budapest, május 12.

A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. A költségvetési javaslat tárgyalásának tartamára kimondották a sürgősséget. Zákány Gyula szólal fel ezután a költségvetés vitájához. Kifogásolja a rendeletekkel való kormányzást. A törvények tiszteletét csak úgy érhetjük el, ha a legszigorubbán ügyelünk arra, hogy a törvényhozás a saját törvényeinek a hatáskörében mozogjon. A törvénytörő rendeleteknek csak akkor lehet szerepük, mikor az ország akarata törvény-formájában nem nyilvánulhat meg. Nem akarja a rendeletekkel való kormányzás törvényességét kétségbevonni, de ennek csak akkor van helye, ha nincs meg a lehetőség a törvényhozási úton való rendelkezésnek. Magyarországot rendeletekkel kényszerítették a világháborúba, a forradalomba és a kommunizmusba. Az internálásra is törvényt kell hozni és internálni csak bírói ítélet alapján lehessen, amint az a francia büntetőjogban is bent van.

Csontos Imre reflektál ezután Andrássy multkori beszédére, aki annak az aggályának adott kifejezést, hogy a kisgazdák osztrálpolitikát folytatnak. Kijelenti, hogy osztrálpolitikát nem folytatnak. Kérdi, hogy milyen álláspontra kellett volna helyezkednie a kisgazdapártnak, ki töltötte volna be helyüket a nemzetgyűlésen? Nem mi védjük a felső és középosztályokat? Ne essék zokon Andrássynak, hogy itt szereplünk a parlamentben. Mi a háboru előidézéséhez semmivel hozzá nem járultunk. Minket nem kérdezt senki és a háboru terheit mégis a kisgazda-osztály vállalta magára. Mi arra törekszünk, hogy az osztályok közötti zárfalat ledöntsük. (Élénk éljenzés a kisgazdapárton).

A német jegyzék átadása.

Páris, május 12.

A M. T. I. jelenti: Mutius, a német béke delegáció elnöke, a birodalmi kancellár nevében kora délután átadta Briand miniszterelnöknek a német jegyzék szövegét azzal a kijelentéssel, hogy a németek a szövetségesek május 5-iki ultimátumát elfogadják.

Brüsszel, május 5.

Lauberg, a brüsszeli német ügyvivő ugyanilyen lépést tett a belga kormányznál.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen”

Pünkösöd.

Tizenegy tanítvány égre emelt szemmel néz a távozó Mester után, szemükben a félelem és csüggedés tükröződik vissza. Kábultan, szinte megdermedten állanak ott. Már felhő takarja a názáreti Jézust, midőn mellettük hang emelkedik: „Galileabeli férfiak, mit állatok, nézvéne a mennybe?” — A kábultságból magukhoz térve a kérdő hangra, Jeruzsálemben térnek, hogy a Mester parancsa szerint megvárnák: „az Atyának ígértét”.

Mig velük volt a feltámadott Úr, oh! addig büszkék, bátrak voltak ők; mindennap várták, hogy a Mester — a Messiás — munkába fog; meg is kérdezik: „Uram! avagy nem ez időben építéd-e meg Izraelnek országát?!”

Az Úr távozott, Izrael országa nincsen sehoh, az első helyek a király körül betöltetlenek, mitévők legyenek, mihez fogjanak? ... Várni, várni — egyelőre ez a jelszó — az ígért Vigasztalót, ki „velők marad mindörökké”, „megtanítja mindenekre a csüggedőket”.

Együtt maradnak tehát Jeruzsálemben — az áruló Júdás helyett új apostolt választanak — s „mikor a Pünkösöd napja eljött, valának egy akarattal együtt. Akkor nagy hirtelenséggel lőn az égből, mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, mely eltelé az egész házat, melyben ülnek vala. És látának kettős tízes nyelveket és üle mindenikre azok közül. Megtelének mindnyájan szentlélekkel!”

Mint pezsdült a szívük, mint ragyogott az arcuk az isteni dicsfénytől, az erőtől, mely át meg átjárta minden idegüket! Hogy elszórt a félelem, a csüggedés, a kábulat, a dermedtség, mely azelőtt elszibbasztá egész lényüket!

Ott látjuk Pétert, ki az elárult, elítélt Mestert a fopap udvarában háromszor megtagadta. Ime, most felkél, szól, hangja mint viharé zúg át az álmétködő és kétkedő tömegen. Ime, a félénk, kishitű, ingatag Péter hősé lett már, nem fél már nyíltan kimondani véleményét, nem tagadja meg, sőt Isten fiának vallja, kit Isten feltámasztott a halálból, „mely dolognak mi mindnyájan bizonyosságai vagyunk”.

És a kétkedő tömeg hinni kezd s az apostol hívó szavára megkeresztelkedik, veszi a Szentleket! Vagyonát meg-

osztja, kenyerét megszegi, az igazi apostoli tudománnyal — az evangéliummal — foglalatokodik s minden napon együtt, egy akarattal dicséri az Istent.

Ez volt az Isteni lélek csudája az első Pünkösd ünnepén! De hát azóta soha nem tett csodat ez a tiűkos Erő, soha nem nyilvánult az emberek között? Megszűnt Istennek lelke működni a földön?!... Oh nem! Az Isten lelke él! A lélek, mely az első Pünkösdkor kitöltött, munkálkodik folyvást! Avagy a legutóbbi időben is nem-e ez a lélek hívott megterni bennünket, nem-e ez a lélek adott erőt nekünk, hogy szétörjűk a sötétség hatalmának reánk rakott béklyóit, hogy kérjűk s vágyva-várjuk az evangéliumot, melyből az Isten lelke szól? Avagy nem az Úr lelke beszél-e az igehirdetők által, kik megtérésre, egyező akaratra, szeretetre hívnak, hogy mi is egyakarattal dicsérjűk az Istent?!...

A közelgő Pünkösd ünnepén sok

millió ember keresi majd fel a templomokat, imaházakat, keresi, várja a Szentlelket, hogy kitöltessék rá. Oh! de mit ér csupán várni, ha nem készülünk befogadására, ha nem lesz testünk igazán a lélek templomává?! Mert a Szentlélek csak odaszáll, csak ott lakozik, hol élő hit, munkás szeretet van!

Oh, Isten lelke, szállj hozzánk, lakozzál mibennünk, szegény magyarokban! Munkálj közöttünk! Mint zűgő szél, ébreszd az alvó sziveket, mint tavaszi szellő fakaszd a jónak csiráját a kemény szivekben, mint nyári napsugár érleld a szeretet nemes gyűmölcsseit, hisz oly nagy, oly véghetetlenül nagy szükségünk van reád, mint talán eddig soha nem volt!

Jövel, óh áldott Szentlélek, erősítsd lelkeinkben a hit, erkölcs és hazaszeretet hármasszent tűzét, hogy mindannyian egy szívvel, egy lélekkel dicsérhesdűk Isten nagyságát mi, szegény elcsűggedt, félték, kétkedű magyarok.

d.

A mi nagygyűlésünk.

A Felsővárosi R. Kath. Olvasókörben.

1921 április 16.

(Folytatás.)

Diszel. Előadó: *Horváth László*: Házhelyek dolgában az előadó nem tud felvilágosítást adni. A községnek 200 hold közlegelőre volna szüksége, amely hg. Esterházy Miklós kismartoni lakosnak kilenc község határában elterűlő birtokból volna megszerezhető. Kisbérleteket nem adtak ki, sőt a hercegi uradalomból 2000 holdat bírű Brunner Ernű még azokat a kisbérleteket is visszavonta, melyeket az elműlt gazdasági évben adott a gazdáknak, olyan indokolással, hogy az idén a bérletet le kell hagynia s azért nem ad kisbérletet.

A nagygyűlés határozatképen kimondja, hogy a közlegelő dolgában kérvénnyel fordul a nagybirtokos hg. Esterházyhoz, kisbérletek dolgában pedig közvetlen a földmívelésügyi miniszteriumhoz.

Dabroncz. Előadó: *Pajor Jűzsef*: A községnek közlegelője nincs, holott pedig a marhaállomány nagyságához képest legalább 200 hold közlegelőre volna szükség, amely grűf Széchenyi Pálné és Szegedy Gina birtokából kielégíthetű lenne. Házhely ügyében a szükséges lépések megtörténtek. Házhelyeket a községi tanítű földjéből lehetne kishitani. Ez az úgy ma a földmívelésügyi miniszteriumban van. Az előadó kéri a házhelyek ügyének megsűrgését. Kisbérlet van, de nagyon kevés, körülbelűl még 60 embernek volna igénye kisbérletre.

A nagygyűlés határozatképen kimondja, hogy a közlegelő ügyében kérvénnyel fordul grűf Széchenyi Pálnéhoz, a házhelyek ügyű pedig a Ker. Kisgazda- és Földmives-Szűvetség vezetűsége révén megsűrgetteti a földmívelésügyi miniszteriumban. Ugyancsak intézkedni fog a kisbérletek ügyében is.

Pajor Jűzsef: Igen tisztelt Nagygyűlés! Dabroncz község ügyében még elűadni kívánom azon visszás körűlményt, hogy a község határában elterűlű Ötvűs és Dergecs puszták az aratási munkálatokat éveken keresztül Dabroncz község lakosai végezték. A folyű gazdasági esztendőben értesűlűsűnk szerint idegen aratómunkásokat akarnak szerűdtetni. Kérem a Mélyen tisztelt Nagygyűlést, amennyiben módjában áll, méltűzassék ez ügyben is egyűttes határozattal intézkedni.

Dienes S. elűk: Igen tisztelt Nagygyűlés! Az aratómunkások szerűdtetésére vonatkozűlag van a földmívelésügyi miniszteriumnak egy rendelete, amely kimondja, hogy aratómunkákra elsűsorban az illetű község lakosai alkalmazandók. Ilyenek neműletele esetében a környékbeliek és csak legvűgsű sorban alkalmazhatók idegenek. Azon indítvánnyal járűlok a Mélyen

tisztelt Nagygyűlés elű, hogy a dolog sűrgűsűségére való tekintettel — mert hiszen ha idegeneket szerűdtetnek aratómunkára, esetleg a község lakosságának legnagyobb része ez évben kenyér nélkül marad — forduljunk távirattal haladéktalan intézkedést kerve a földmívelésügyi miniszteriumhoz és ugyancsak távirattal a sűmegi fűszolgabíróhoz.

Barabás Lajos (Nagyacsád): Igen tisztelt Nagygyűlés! Nem tudhatjuk mi az oka annak, hogy a község lakosságát arató munkára miért nem alkalmazzák? Lehet, hogy az az oka, hogy az illetűk a nagybirtok tulajdonosával szemben kommunista izű követelésekkel állottak elű és ilyen magaviseletet is tanusítottak. Ezért az elűk ur által elűterjesztett indítványhoz azon pűtindítvánnyal járűlok, hogy az elkűldendű táviratokat olyan értelemben fogalmazza meg a nagygyűlés, hogyha az alkalmazandű községbeli munkások ugyanolyan bérűrt dolgoznak, mint a többi munkások és úgy erkűlcsi, mint politikai tekintetben teljesen megbízhatűk, akkor ők legyenek elsű sorban alkalmazandűk aratási munkára.

Dienes S. elűk: Mélyen tisztelt Nagygyűlés! Készséggel magamév teszem Barabás ur pűtindítványát és kérem a nagygyűlést a táviratokra vonatkozű elűbbi indítványomat Barabás ur pűtindítványával kiegészítű elfogadni méltűzassék.

A nagygyűlés ilyen értelemben határoz.

Fitgyeháza. Előadó: *Szabolcs Gyűrgy*: Házhelyre 55 ember jogosult, a házhelyrendezűbizottság megállapítása szerint. A bizottság már ki is jelűlte a házhelyeket. Egyűb intézkedés e tekintetben még nem történt. A községi közlegelő kevés. Körűlbelűl még 200 holdra volna még a községnek szüksége. Ez a közlegelő herceg Batthyány-Strattmann (Kűrmend) nagybirtokostűl volna megszerezhető. A birtokot most kéri Jenű birja bérben. A községnek szüksége volna mégpedig sűrgűsen 3 apaállat eltartására 10 hold kaszálóra. Ezt a kaszálót a Kéri-féle bérletből lehetne megszerezni.

A nagygyűlés a házhelyek ügyűt az illetűkes hatűságnál forszírozni fogja, a közlegelő dolgában kérvénnyel fordul Batthyány herceghez, az apaállatok eltartásához szükséges kaszálű ügyében kéri bérűlűhűz és egyben a földmívelésügyi miniszterhez.

Gyulakeszi. Előadó: *Németh M. Aladár, Cseh Sándor és Illűs Pál*: A házhelyek ügyében az intézkedés megtörtént. A házhelyeket ki is jelűlték, az árat pedig 100 K-ban állapították meg. A községben van egy a herceg Esterházy uradalmaéhoz tartozű nagyobb belűsűg, amelyen ma egy rossz jűgverem áll. Ebbűl 4 ház helyigényűlű igényűt ki lehetne elégíteni. A községnek 400 hold közlegelőre volna szüksége, amely a hercegi legelőből kielégíthetű volna. Kisbérlet kevés és pedig annyira, hogy a köz-

ség lakosságának 70%-a idegenbe jár el arató munkára. A hercegi birtokból igényűlűt közlegelőt a község lakossága már a multban használtta.

A nagygyűlés határozatképen kimondja, hogy úgy a házhelyek, mint a közlegelő, nemkülűnben pedig a kisbérletek ügyében kérvénnyel fog fordulni herceg Esterházy Miklűshoz.

Gűgánfa. Előadó: *Lendvay Jűzsef*: Házhelyek ügye rendben van. 100 hold közlegelőre volna szükség, mely Szegedy Gina birtokából lenne megszerezhető. Egyben kisbérletek is ebbűl a birtokból volnának könnyen bérbeadhatűk. Elűadja továbbá, hogy Kűllei Jánosnak 40 hold birtoka van a közűs legelőben. Ezt a község a maga részére szeretűne megszerezni. Kéri, hogy a közsűlés határozatképen mondja ki, miszerint utasítja a szűvetség vezetűségűt, hogy úgy a közlegelő, mint kisbérletek dolgában az illetűkeseknél a szükséges lépések tege meg. A nagygyűlés ilyen értelemben határoz.

Halimba. Előadó: *Kauker István*: Házhelyek ügye el van intézűve. A községnek 250 hold közlegelőre volna szüksége, amely Preisach Gábor és fia birtokából volna fedezhető. Szűksége volna a községnek továbbá 6 hold kaszálóra is apaállatok tartása céljából. Kisbérlet kevés.

A nagygyűlés megkeresi Preisach Gábor és fiát a közlegelő ügyében. A kaszálű dolgában pedig Csorba Gyűrgyűt s mindkettűt a kisbérletek kiadása tárgyában.

Hetgyűfű. Előadó: *Varga István és Bűdűs Imre*: A házhelyek ügyében az intézkedés megtörtént. 17 igényjogosult van. A tulajdonos azonban 35 K-át kéri □-űlenként és ezt az igényűlűk megfizetni nem tudják. A községnek 7 hold a közlegelője, mely az állatállomány nagyságához képest egyáltalán semminek mondható. Még legalább 50 hold közlegelőre volna szükség, amelyet a csornai premontrei rendűlű lehetne megszerezni. Kisbérletre 28 igényűlű van. Kisbérletet egyáltalán nem adtak ki.

A nagygyűlés határozatképen kimondja, hogy a kisbérletek dolgában sűrgűs közlegéllyel fordul a földmívelésügyi miniszteriumhoz, a házhelyek és közlegelő ügyében pedig a csornai premontrei tendűz.

Kűkkűt. Előadó: *Mohűs István és Vargjas Jenű*. Házhelyekre igényűlű nincs. Közlegelőre nagy szüksége volna a községnek és pedig legalább 90 holdra. Ez a közlegelő megszerezhető volna a községgel határos Kerkápolý-féle állami alapítvánnyal birtokból, melyből kisbérletek is kikerűlnének. Az előadó kéri a nagygyűlést, miszerint utasítja a Szűvetség vezetűségűt, hogy keresse meg a földmívelésügyi miniszteriumot a fent megnevezett állami birtok eladása tárgyában.

A nagygyűlés ilyen értelemben határoz.

Kűvágűűrs. Előadó: *Tobak András*: A házhelyek dolga rendben van. Közlegelőnk is van, igaz, hogy nem elég, de a község jelenűleg viszonyai között ezt megnagyűbbítani nem lehet. Kisbérlet nem elegendű. A község birtokszűkségűleten csak oly módon lehetne segíteni, ha grűf Esterházy Sándornak a község határában elterűlű 20 hold szűlűje és 80 hold birtoka a tulajdonostűl megvásárolható volna.

A nagygyűlés kimondja, hogy utasítja a Szűvetség vezetűségűt, miszerint a fenti két birtoktest eladására vonatkozűan lépjen érintkezűsbe a tulajdonossal.

Kisapát. Előadó: *Illűs Bálint*: Közlegelő egyáltalán nincs. A szarvasmarha-állomány 300 drűb. A bérűt legelőből 540 □-űl esik egy állatra. A községben van Felsőbűki Nagy Sándornak 81 kat. hold birtoka. Ezt szeretűne a község őrűk áron megszerezni. Van továbbá a községben 1360 kat. hold kiterjedűtű birtok, amely lovag Freistűdler Jenű tulajdonát képezi. Ezt jelenűleg Neu Jenű birja bérben. Kéri az előadó, mondja ki a nagygyűlés, miszerint utasítja a Szűvetség vezetűségűt, hogy az 1360 kat. hold birtok eladására vonatkozűlag keresse meg lovag Freistűdler Jenűt. Ebbűl az 1360 holdból Kisapát, Szigliget, Hegymagas és Nemesűrdeműcs községek kaphatnának közlegelőt és kisbérletet. Kisapát községnek uly sanyaru a helyzete, hogy egy állatra 540 □-űl legelő, egy emberre pedig 460 □-űl szántűfűld jűt és így 30—40 ember, mint földnélkűlű földmunkás, hadilűszen kénytelen tengűdni, addig,

mig a zsidó tulajdonos zsidó bérlője 3060 kat. hold birtokon évi 2000 korona bér mellett szakdólik.

Dienes elnök hosszabb előterjesztése után kimondja a **nagygyűlés**, hogy a Szövetség útján kérvénnyel fordul lovag Freistädterhez a birtok el-, illetve bérbeadása tárgyában s egyben a földmívelésügyi miniszteriumban megteszi a szükséges lépéseket.

Lesenczei István. Előadó: **Pápos József:** A házhelyek ügye teljesen rendben van. A községnek 250 kat. hold közlegelőre volna szüksége, ez gróf Deim János 16.000 holdas birtokából könnyen fedezhető volna, annál is inkább, mert tudomás szerint gróf Deim cseh állampolgár. Kisbérletre van 30 igényjogosult, ezek igénye is az említett birtokból lenne kielégíthető. Szüksége lenne a községnek apállatok eltartása céljából 6 hold kaszálóra, melyet gróf Esterházy Pál birtokából kell kérni. Van a község határában egy halastó, melyet csak nemrégén létesítettek s amely az uradalompark semmiféle hasznát nem hajt és a községnek is nagy kárt okoz. Leghelyesebb lenne, ha ezt a hasznát nem hajtó tavat visszaállítanák kaszálónak és ezt adnák apállatok tartására bérbe vagy örökbe a községnek.

A **nagygyűlés** határozatilag kimondja, hogy a kisbérletek kiadása iránt a szükséges lépéseket megteszi gróf Deimnél, a földmívelésügyi, illetve a külügyminiszterium útján. A kaszáló bérbeadása és a halastó megszüntetése iránt megkeresi gróf Esterházy Pált.

Mindszentkállya. Előadó: **Hoffmann Gyula.** Házhelyek dolgában az intézkedés megtörtént, de az igénylőket elijesztették különféle lehetetlen híresztelésekkel. Közlegelője elég van a községnek, kisbérletekre azonban nagy szükség volna. Ez a kérdés is megoldható lenne, ha Kékkut község kiküldöttje által előadott formában a község határában elterülő Kerkápoly-féle állami alapítványi birtokot a községek közt legalább bérletre megosztanák.

Dienes elnök: Több községből érkezett a Szövetséghez értesítés, hogy a házhelyigénylőket különböző lehetetlen mesékkel igyekeznek elriasztani attól, hogy törvényben gyökerező jogaikat érvényesítsék. A törvényben, mely előbb 2 évben szabta meg a házak felépítését, máris történt változtatás, amennyiben ezt a határidőt 5 évre hosszabbították meg. És bizonyos vagyok afelől, ha ez alatt az idő alatt viszonyaink annyira nem javulnának, hogy a házak felépítése ne legyen szinte a lehetetlenséggel határos, úgy ezt a ma 5 évre szóló terminust is meg fogják ismét hosszabbítani. Ne hagyja magát senki igénye érvényesítésénél befolyásolni, ha alkalma és a legcsekélyebb módja van házhelyszerzésre, használja fel a most kínálkozó alkalmat, mert úgy lehet, később kevesebben megbánhatja, hogy légből kapott mende-mondáknak ült fel. Kérem a nagygyűlést, méltóztassék oly irányban határozni, hogy a Mindszentkállya község kisbérletei dolgában forduljon Szövetségünk kérelemmel a földmívelésügyi miniszteriumhoz.

A **nagygyűlés** is értelemben határoz.

Menshely. Előadó: **Kovács Gyula:** Házhelyigénylők nincsenek. Más tekintetben pedig a község úgy van körülfárva a szomszédos községekben, hogy nagybirtok nincs, hanem köröskörül a szomszédos községek birtokai terülnek el. Így terjeszkedni a mai állapotok közt lehetetlen. Igényünk nincs.

A **nagygyűlés** tudomásul veszi a bejelentést.

Nagyaacsád. Előadó: **Barabás Lajos:** Házhelyigénylők vannak, de mert pénzünk nincs a vételhez, így aligha is fognak házhelyekhez jutni. Közlegelője nincs a községnek, pedig 250 hold legelőre volna szüksége, mely elsősorban gróf Esterházy Sándor birtokából volna igénybevetendő. Van a község határában még özv. Varjas Adolfnának egy 60 kat. holdat kitevő birtok, mely jelenleg bérbe van adva. Ezt a birtokot szeretné a község kivenni kisbérletek céljaira, esetleg megvásárolni örökön. A **nagygyűlés** kimondja, hogy közlegelő létesíthetése céljából kérvénnyel fordul gróf Esterházy Sándorhoz, Varjas Adolfnához pedig, hogy a 60 hold birtokot adja el, vagy adja bérbe a községnek.

Barabás Lajos: Még egy fájdalmas kér-

désre kell a nagygyűlés figyelmét felhívnom és a lehető legsürgősebb intézkedést kérni. Nagyaacsád község teljesen sík vidéken fekszik, úgy, hogy temetkezésre alkalmas terület a községben nincs. Egy kis emelkedetebb domb van, mely temetőknek alkalmas lenne és ez özv. Varjas Adolfné tulajdona. Jártunk, a nevezett tulajdonosnő jogtanácsosánál Pápan és kértük, eszközölje ki, hogy a tulajdonosnő temető céljaira adjon el egy holdat az említett domb részéből a község lakosságának. A jogtanácsos elutasított bennünket kérelmünkkel és ma ott állunk, hogyha a régi temetőnkben még két sír részére üresen lévő terület is megeljük, nem fogjuk tudni halottainkat hova temetni, legfeljebb a vízbe és mocsárba. Temetőnk ügyében kérünk sürgős intézkedést.

Dienes elnök: Mélyen tisztelt közgyűlés! Lelkem mélyéig megrendülve halom és hallja, azt hiszem, velem együtt a gyűlés minden egyes tagja Barabás tanító úr bejelentését. Egy község temető nélkül a huszadi század derekán szinte még elképzelni is merész. Hát idáig jutottunk volna Magyarországon, hogy még annyi földre sincs jogunk, hogy fáradt testünk megpihen. Vajjon mi történne Nagyaacsád községben, ha történetesen — mit Isten ne adjon — egy pusztító járvány ütne ki, mely megzavarná a lakosságot? Hát ezért ontottak százczek és százczek vértengert, ezért áldoztak vagyont és életet azokért, kik itthon nyugodtan hízta és vagyonosodtak a háború alatt, hogy most még drága pénzért sem kaphat temetőhelyet az öskeresztény magyar a feltalakodott jövevényektől. Lelkem igaz mély keserűséggel telik meg, hogy még tizaraszný földre sem számíthat az, ki másokért esetleg mindent odaadott. Kérem a m. t. nagygyűlést, fejezze ki legmélyebb megbotránkozását az eset fölött és adja meg a felhatalmazást a Szövetségnek, hogy ilyen értelemben forduljon táviratilag a vármegye alispánjához, a földmívelésügyi és belügyminiszteriumhoz, sürgős, haladéktalan orvoslást kérve és kérve a Varjas-féle birtokból a temetőhöz szükséges terület haladéktalan kiadást. (Általános helyeslés.)

A **nagygyűlés** is értelemben határoz.

Somogysszentmiklós. Előadó: **Tóth Miklós:** A házhelyekre jogosultak már meg vannak állapítva, a házhelyeknek alkalmas terület is, azonban az ár tekintetében nem tudunk megegyezésre jutni. Ármegállapító bizottság kiküldését kérjük. Közlegelőnk van, de kevés, a gróf Keglevich-féle birtokból lehetne kiegészíteni és pedig 353 1/2 holddal, melyre névze már alkuban is vagyunk, de az uradalom mindig magasabb árt szab meg. Ugyanigy állunk a kisbérletekkel is. E tekintetben is szeretnénk a döntést az ármegállapító bizottságra bízni.

A **nagygyűlés** az ármegállapító bizottság kiküldését kérelmezi az illetékes alispánitól, mindkét esetre.

Tóth Miklós: Még egy dolgot kívánok a nagygyűlés elé terjeszteni. Még a háború előtt több somogysszentmiklósi gazda földet vásárolt a nagykanizsai határbán. Ezt a területet az állam elfoglalta barakkörház céljaira. Az elfoglalt területért nemcsak hogy bért nem fizet az állam, hanem még az adót is nekünk kell megfizetni. A barakkörház el nem távolítható. Kérünk intézkedést, hogy az állam adjon nekünk kárpótlást az elfoglalt területekért, a herceg Batthyány-féle birtokból.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy ez ügyben felirattal fordul földmívelésügyi és a honvédelmi miniszterhez.

Tótszerdahely. Előadó: **Prosznyák Rémus:** Házhelyek ügyében most egyezkednek. Közlegelőre 40 holdra volna szükség, melyet Dobos Márton birtokából lehetne kérelmezni. A **nagygyűlés** kimondja, hogy közlegelőt Dobos Mártontól fog kérni a község részére.

Vallus. Előadó: **Szűcs László:** A házhelyek dolgában a jegyző azt mondta, hogy adjon minden igénylő 1000 koronát és miatt az igénylők száma 12. A házhelyekhez szükséges terület herceg Festetich birtokából volna megszerzendő. Szükségük volna 100 hold közlegelőre, mely szintén a fenti birtokból volna kihasználható, nemkülönben a kisbérletek is.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy mindhárom kérdésben kérelemmel fordul herceg Festetichhez és a földmívelésügyi miniszterhez.

Felsőgörzsöny. Előadó: **Gyórfy Imre és Gyórfy Károly:** Házhelyek dolgában még eddig semmiféle intézkedés nem történt, sőt még a házhelyigénylőköt sem írták össze.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a Szövetség vezetését megbizsa, hogy a község előjárásnál, esetleg a vármegye alispánjánál a házhelyek dolgában a szükséges lépéseket tegye meg.

A **felsőgörzsönyiek** előadó: Közlegelőnk nincs elég, ezt csakis a győri püspökségtől lehetne szerezni, azonban ott erre kevés a hajlandóság.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a közlegelő ügyében kérvénnyel keresi meg a győri püspökséget.

Bakonypölöske. Előadó: **Hap Jakab és Strak Ignác:** A házhelyek dolgában az előzetes intézkedések megtörténtek ugyan, de semmire sem mentek. Közlegelőre 100 kat. holdra volna szükségünk, melyet báró Üchritz birtokából lehetne megszerzeni. Ezt a birtokot most egy Boros nevezetű bérlő bírja bérben. A községnek 400 darab sertése van és a legelőtélre nincs is megfelelő hely sertéselgelőt lehetne gróf Esterházy Tamás birtokából kérni.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a házhelyek ügyét az illetékes közigazgatási hatóságnál szorgalmazni fogja a Szövetség útján, a legelőt dolgában pedig kérvénnyel fordul báró Üchritzhez és gróf Esterházy Tamáshoz.

Az **előadó:** A kisbérletek és az arató munkások ügyét a községi jegyző egészen elodázza, Pátkai bérlő oly feltételekkel akarta az arató munkásokat felfogadni, ha télire is elmennek neki robotba fát vágni.

Dienes elnök: Pátkával már meggyűlt a bajunk, egy esetben már sajtópórt indított ellenünk. Tehát nehogy úgy gondolják egyesek, hogy mi csak a saját kezdeményezésünk után indulunk akkor, midőn az érdekeltek ügyében szóval és tollal sikra szállunk, indítványozom a m. t. nagygyűlésnek, hogy Pátkai ügyében az aratómunkások érdekeinek hathatós megvédése céljából forduljon táviratilag a földmívelésügyi miniszter úrhoz. (Helyeslés.)

A **nagygyűlés** az elnöki indítványt egyhangulag magáévá teszi.

Zalagyömöré. Előadó: **Mészáros Géza:** Házhelyek ügyében az intézkedés megtörtént, de a tulajdonosok 800 korona előleget kértek s az igénylők ezt nem tudták megfizetni. A közlegelő elégtelen, ezt szeretnék 70 holddal megnagyobbítani, mely terület a Gyömörey örökösök (Ukk) birtokából volna kielégíthető. Kisbérletet nem adtak ki pedig Darányi Ferenc nyírlaki lakos birtokából egy kiadandó lett volna.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a házhelyek dolgában ármegállapító bizottság kiküldését kéri, a közlegelőt kérelmezi a Gyömörey örökösöktől, a kisbérletek dolgában pedig a földmívelésügyi miniszteriumhoz fordul.

Zalavég. Előadó: **Rajk János:** A házhelyektől a jegyző elijesztett mindenkit, így igényelni nem mernek, pedig volna 10 igénylő. Közlegelőnk 100 kat. holddal szeretnénk megnagyobbítani, ezt talán Okolicsányi Dénes birtokából kaphatnánk kisbérletre 30 család van utalva, melyet Ziczzer Ernőtől kellene igényelni.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a házhelyekre jogosultak megállapítására felkéri a községi előjárásigot, közlegelőt és kisbérletek dolgában kérvénnyel fordul Okolicsányi és Ziczzer birtokosokhoz.

Szócz. Előadó: **Schneider György** a házhelyek ügye rendben van. Közlegelőnk kevés, ezt hg. Esterházy birtokából lehetne megnagyobbítani. Kisbérletre 60 családnak van igénye, melyet Jókai-Ihász Miklóstól kell kérelmezni.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a közlegelő és kisbérletek dolgában kérelemmel fordul hg. Esterházyhoz és Jókai-Ihász Miklóshoz.

Tósköberend. Előadó: **Schedl János:** A házhelyekről az igénylők lemondottak, mert megijedtek a feltételektől. Legelő elég van. Kisbérletre 80—100 holdra volna szükség, mely gróf Esterházy Ferenc birtokából volna igényelhető. A házhelyigénylőket pedig Neuzer Ferenc birtokából lehetne kielégíteni.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a házhelyek dolgában házhelyrendező bizottság kiküldését kéri. A kisbérletek dolgában pedig kérvénnyel fordul gróf Esterházy Ferenchez.

Raposka. Előadó: *Hoffmann György*: Házhely volna a herceg Esterházy Miklós birtokából, de az igénylőket elijesztették. Házhelyekre 8 igénylő van. Legelő van, de kaszáló nincs, a herceg 600 holdas kaszálójából 200 holdat szeretnénk bérbé, vagy megvenni. Kisbérlet egyáltalán nincsen és a hercegi uradalom nem hajlandó kisbérleteket kiadni. A 400 lelket számláló községnek mindössze 50 hold földje van. Kisbérleteket gróf Deymtől lehetne 150 holdat igényelni.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy a ház helyek dolgában megkeresi a községi jegyzőséget esetleg ház helyre rendező bizottság kiküldését kéri. Kaszáló ügyében kérvényt intéz hg. Esterházy Miklóshoz a kisbérletek ügyében pedig a földmivélsügyi miniszterhez és gróf Deymhez.

Veszprémvársány. Előadó: *Varga Lajos*: Ház helyek ügyében a megegyezés valószínű. Közlegelőre szükségé volna a községnek. A pannonhalmi apátság felajánlott 130 holdat, de még nem adták ki. Kisbérletre különösen nagy szükség volna, de az apátság csak 16 holdat akar kiadni 150 igénylő részére.

A **nagygyűlés** határozatilag kimondja, hogy úgy a közlegelő, mint a kisbérletek ügyében kérvénnyel fordul a pannonhalmi apátsághoz.

Naggyimó. Előadó: *Máhr Ferenc*: A ház helyek ügyében sehogy sem állunk. Ház hely igénylő van 50. Közlegelőre 200 holdra volna szükség, melyet gróf Esterházy Tamás 624 holdas birtokából lehetne kielégíteni, úgy szintén a ház hely igényeket is. Kisbérlet van, de nem elég, szeretnénk még megszerezni azt a 200 holdat, melyet jelenleg Adásztelvel község bír az uradalomtól bérbé. Tevel község kaphatna bérletet az igali pusztaból.

A **nagygyűlés** a ház helyek ügyében ház helyre rendező-bizottság kiküldését kéri. A kisbérletek és közlegelő dolgában megkeresi az Esterházy uradalmat.

Zalaszegvár. Előadó: *Kelemen Sándor*: A ház helyek ügyében az intézkedés megtörtént, csak a már meglévő házak udvarait kellene megnagyobbítani, mert oly szükség, hogy tűzvétség esetén az egész község elpusztul.

Dienes elnök: Mélyen tisztelt Nagygyűlés! E tekintetben törvényes intézkedésünk nincs, pedig minden kérdésben kell, hogy a törvényhez és rendeletekhez tartuk magunkat. Ha zalaszegvár lakosai az udvaruk megnagyobbítása dolgában egységességi uton békésen tudnak valamit tenni, megtehetik, de mi, mint szövetség e dolgban tenni nem tudunk. Ilyen igényekkel fel lépni ma még nem lehet.

Kelemen Sándor: közlegelőre 120 holdra volna szükség. Lázár birtokos meg is ígérte, hogy ad közlegelőt, de ígérését be nem váltotta. Kisbérletünk nincs. Igényjogosult van 30.

A **nagygyűlés** kimondja, hogy mind a közlegelő, mint pedig a kisbérletek dolgában kérvénnyel fordul Lázár József birtokoshoz.

(Folytatás a jövő számunkban.)

Szin ház.

Május 7. **Szombat.** „Traviata” ment zsúfolt ház előtt kiűnőd előadásban. Kulcsár Juliska rendkívül szimpatikus kedves szinpadi jelenség, művészi énekének csodálatosan nagyszerű varázssával, mesteri alakításával meghódította a közönség szívét. Telekán kellemesen, szépen énekelt. Érczkövi a szokott jó volt, Völgyi és Tömöri kisebb szerepeikben megállták helyüket.

Május 8. **Vasárnap.** „Cigányszerlem” lett megismételve.

Május 9. **Hétfő.** „Traviata” volt ismét másoron zsúfolt ház előtt.

Május 10. **Kedd.** „Vengerkák.” Pásztor és Góth drámáját adták telt ház előtt. A két főszerepet B. Király Boriska és Harsányi Rezső, a pesti Belvárosi Színház kiváló tagja, alakították. B. Király Boriska ezen az estén felülmulta önmagát, szinte tökéleteset produkált. A hatásos darab egyes jeleneteit valóban virtuozitással játszotta. Harsányi Rezső a nyomorék orosz főherceget élethűen kreálta. Minden jele-

netében szinte utólréhetetlen művészettel játszott. Igazi színésztalantum. Jó volt Havasy Emma.

Május 11. **Szerda.** „János vitéz” — Érczkövi Károly jutalomjátéka 30 éves színészi jubileuma alkalmával — volt másoron. A szereplők indolens játéka kellemetlenül hatott. Kivétel csak Érczkövi és Völgyi Nusi, akik ezuttal is hűek voltak művészi múltjukhoz.

Május 12. **Csütörtök** este bucsuelőadásul Kabaré-előadás volt. A társulat, mely a közönségnek tagadhatatlanul sok kellemes és művészi estét szerzett, szombattól este már Szombathelyen megkezdte előadásait az „Ezüst sirály” színrehozásával.

k. k.

Pengj... zengj!...

Pengj... zengj!

Ne sejtse senki kuruc búsulásom!

Zengj... pengj!

Ne hallja senki nagy siránkozásom!

Ne hallják meg szent imádkozásom,

Ne tudják szörnyű álmolátásom!...

Pengj... zengj!...

Ne lássák összezúzódva szivedet!

Zengj... pengj!...

Ne, édes hazám, szentséges képedet!

Ne hallják szörnyű nagy átkozódásom,

Át ne hallják a kis-Magyarországon

Járomnykorgásom!...

Pengj... zengj!...

Ne sejtse senki Plutó villámain!...

Zengj... pengj!...

Mely martalócot sújt, gyűjt, ől és vakít!...

De hallják pörölye nagy zuhogását,

De hallják az Urnak szörnyű haragvását,

Földrengető morajt, világ bomlását!...

Pengj... zengj!

Ne lássák Turán nagy egyesülését!

Zengj... pengj!

Ne hallják ezernyi puzdra pengését!

De hallják Attila serege dobogását,

Jászberényi kürtös rivalgó fúját,

Lássák az Isten csapását!...

Pengj... zengj!...

Ne sejtse senki gyászravatalt!

Zengj... pengj!

Ne halljon itt senki fuldokló sóhajt!...

De halljon minden szent esküvés morajt,

Csonka-országban élni nem óhajt,

Árpád unokája, hét törzs, daliája,

Átkos rabigába „nem! nem! soha!”...

Darab Ferenc.

LEGÚJABB.

Apponyi Gyöngyös diszpolgára.

Budapest, május 12.

Gyöngyösről jelentik, hogy a város képviselőtestületének legutóbb tartott közgyűlése egyhangulag hozott határozat alapján Apponyi Albert gróftól Gyöngyös város diszpolgárává választotta meg. Az erről szóló oklevelet a közeli napokban küldöttség fogja átadni gróf Apponyinak.

Antant-ultimátum.

Bécs, május 12.

Hogy mik a szándékai a franciáknak az ultimátum elfogadása után, arra vonatkozólag a Stransigeant a következőket jelenteti: Németország párisi képviselői most jegyzőkönyvet kötelesek aláírni a békeszerződés szabályozása ügyében. *Nollet* tábornok jegyzékét fogják átnyújtani, amely meghagyja a német kormány-nak, hogy a lovasságot és gyalogságot május 31-ig lefegyverezze. Tengeri és légi haderejének korlátozását legkésőbb július folyamán kell, hogy végrehajtsa.

A gabona szabadforgalma.

Budapest, május 12.

A M. T. I. jelenti: A gabona szabadforgalmával kapcsolatban az ellátatlanok gabona-, illetve lisztzükségletének biztosításáról szóló rendelet, amely szerint a kormány minden gabonát átvesz 1300 K árban és rászorítja a gazdákat, hogy ezen az áron bocsássa rendelkezésre a szükséges gabonamennyiséget, mivel ez az ár a világnak megfelel. A szabadforgalom teljes megvalósításának egyik elvitathatatlan előfeltétele, hogy a lisztellátásban fennakadás ne álljon be.

Lengyel megszállás Németországban.

Gleiwitz, május 12.

A Wolf ügyökség jelenti: A lengyelek megszállták Drozdót. A franciák polgármesternek egy lengyelt tettek meg. A német községek lakosságát katonai szolgálatra rendelték be és őrszolgálatra küldték őket.

Oroszországi zavargások.

Helsingfors, május 12.

Európai- és Ázsiai-Oroszországban sok helyen újabb zavargások törtek ki a kommunisták erős rekvirálása következtében.

Elfogadták az angolok a trianoni békeszerződést.

London, május 12.

A M. T. I. jelenti: Az angol alsóház a trianoni békeszerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot harmadszori felolvasásban is elfogadta.

Megszűnik a portómentesség.

Budapest, május 12.

Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a társadalmi és közművelődési egyesületek és intézmények részére a posta portómentességét június 1-én meg fogja szüntetni. Az erről szóló rendelet a közeli napokban fog megjelenni.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

Lapunk kedves olvasóinak és barátainak igen kellemes pünkösdi ünnepeket kívánunk.

— **Szücs Dezső**, a pápai kerület nemzetgyűlési képviselője, a Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség kerületi nagygyűlésén különböző gátló körülmények folytán meg nem jelenhettén az alábbi meleghangu levelet intézte lapunk felelős szerkesztőjéhez:

Csajág, 1921 április 23.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

F. hó 16. és 17. napján tartott földmives nagygyűlésükre szóló meleg meghívást hálás köszönettel vettem. Végtelem sajnálom, hogy a távirati meghívás nem talált Budapestben. Csáldunkat ért gyászszettel kapcsolatos teendők akadályozták s részben még most is gátolnak abban, hogy mint eddig, összes erőmet adjam oda önzetlenül minden olyan mozgalomhoz, mely a ker. nemzeti társadalomnak minden téren való felemelését célozza.

Nem személyi ügyeim — ezeket utóljára hagyom —, hanem embertársaim ügyes-bajos dolgai, vérségi kötelek parancsoló szava úznek, hajtának száz, meg százfélé munkára s képtelen vagyok erőmet annyiféle megosztani, ahányfelé pedig lelkiismeretem szava küzdelemre hív. Ha lehetséges lett volna, kézz örömmel mentem volna nagygyűléstekre, hogy ott is azt az egyetlen nagy célt szolgáljam, amelyről várom a magyarság politikai egységének, gazdasági meg erősödésének, egyensúlyának stb. megerősítését s végül a társadalmi békének megszületését. Ezek egy egészséges magyar jövőnek kategorikus imperatívusai! Ebben a munkában mindig találkoznai fogunk.

Kérem, legyen szives köszönetemet tolmácsolni a nagygyűlés rendezőségének is azon óhajom kapcsán, vajha mindazok, akik ott részt vettek, azon határozott meggyőződést táplálják, hogy csak egységes terv, egységes cél, egységes akarat vihet előre bennünket a gyógyulás útján?

Kiváló tisztelettem nyilvánítása mellett vagyok hazafias üdvözléssel:

Szilcs Dezső
a pápai kerület nemzety. képv.

— A Veszprémmegyei Kisgazda- és Földmivességi f. hó 16-án, pünkösd másnapján délután 2 órakor Veszprém, a városháza nagytermében tartja évi közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Jelentés a helyzetéről. 2. Állásfoglalás a gabona szabadforgalma kérdésében. 3. Szervezkedési kérdések. 3. Alapszabálymódosítás. 5. Indítványok. 6. Választások. Szentgál—Veszprém, 1921 május hó 6-án. Beretz Pál elnök. Dr. Rupert Rezső ü.-elnök. Pósa Endre főjegyző. A földmives társadalom örömmel lát keblében minden jó hazafit, — legyen az bár iparos, kereskedő, vagy az értelmiséghez tartozó polgár. — Célunk: hazánk jobb-léte, célunk az, hogy minden magyar ember összetartva, építse ki szerencsétlen hazánk rom-jain az új, az egészséges Magyarországot. Gyűléstünk több neves politikus is megígérte megjelenését. Azok a polgártársaink, kik előző nap jönnek — vagy csak az ülést követő napon óhajtanak elutazni — elszállásolási igényüket kérjük jelentsék be a főjegyzőnél (cim: Pósa Endre Veszprém), hogy ő idejében gondoskodhasson az elszállásolásról.

— Városi közgyűlés. Folyó hó 7-én délután 3 órai kezdettel a városi képviselőtestület dr. Tenzlinger József polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott a városatyák élénk érdeklődése mellett. Elnököl polgármester megnyitva a gyűlést, a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után az elnöki bejelentések során jelentette a közgyűlésnek, hogy Apponyi Albert gróf május 28-án országos ünnepség keretében ünnepli születésének 75. és áldásos közéleti működésének 50 éves évfordulóját; azért indítványozza, hogy a város — hálája jeléül a nagy államférfiúnak — a fővárosi Vigadóban tartandó ünnepségen küldöttségileg képviseltesse magát s a közgyűlés Apponyi Albert grófit feliratban is üdvözölje. A közgyűlés kitörő lelkesedéssel tette magáévá Tenzlinger dr. indítványát s a küldöttségbe Tenzlinger József dr., Körös Endre dr., Hajnóczky Béla és Keresztes Gyula képviselőket delegálta, az üdvözlő felirat elkészítésével pedig Csoknyay Károlyt bízta meg. Ezután a polgármester szívhöz szóló szavakkal emlékezett meg Esterházy Jenő gróf elhunytáról és bejelentette, hogy Balogh Jenő drt, a dunántúli református egyházkerület új főgondnokát és Gerstner Ignác apátot a város nevében üdvözölte, egyúttal tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy a pápa—csornai vasutvonali igazgatósága egy új vonatpár üzembehelyezését határozta el, majd üdvözölte Fárágó Jánost c. főigazgatóvá történt kinevezése alkalmával. A közgyűlés ezután át-

tért a napirend tárgyalására, melynek első pontjaként tudomásul vették a gyámpénztár 1919. évről szóló számadását s elfogadták a v. tanács azon javaslatát, hogy a város kisebb ingatlanait nem adják el. Tárgyalta a közgyűlés a felső- és alsóvárosi gazdák kérelmét a tenyészállatok részére szükséges takarmányföldnek a város részéről való átengedése iránt. Ács Ferenc, Szakács Dániel felszólalása és az elnököl polgármester válasza után elhatározta a közgyűlés a vásártér kaszálható részének az alsóvárosi gazdák részére való átadását, a felsővárosiaknak pedig a legelőterület megszerezhetőség megfelelő pénzbeli támogatást szavazott meg. Határozatilag kiondta a közgyűlés a fahivatal részére szükséges 700 ezer korona kölcsön felvételét, továbbá 4 ingyen házhelynek — a város Somló-uti telkéből — 70—100 százalékos rokkantaknak való adományozását. Megszavazta a közgyűlés Bodonyi szinigazgatónak 20.000 korona vigalmi adó szubvenciónkénti visszaadását és Keresztes Gyula indítványára elhatározta a vigalmi adónak a kulturális és jótékony egyesületekkel szemben való leszállítását. Több kisebb ügy letárgyalása után a közgyűlés fél 6 órakor véget ért.

— Hadifoglyaink érkezése. A honvédelmi miniszterium hadifoglyosztályának értesítése szerint a Peicho nevű hajó elhagyta Wladivosztokot 567 magyarral, akik közül 24 tiszti, 60 nő, 23 gyermek, a többi pedig legénységi állományú egyén. A Peicho május hó 2-án a Ceylon szigetén lévő Colomboba érkezett. A hadifoglyok egészségesek. A hajó e hó végén érkezik Triesztbe. Wladivosztoktól át Transbaikáliából eddig 7000, Középsibériából pedig 6000 magyar hadifogoly tért haza. Keletsibériában önszántából visszamaradt 350, többnyire családosa magyar.

— Mekkora lesz a föld- és házváltság? A pénzügyminiszter nyilatkozata szerint a föld- és házváltság a következőképpen lenne megállapítva: A földváltság megállapításánál a pénzügyminiszter a haszonbérletekből önjárt kiindulni és pedig oly módon, hogy a haszonbérletnek 2—5-szörösét állapítaná meg váltság gyanánt, a házváltságnál pedig a legutolsó három évi nyers házbérlőjévedelmet kell váltságként befizetni, vagyis az 1918., 1919. és 1920. évi nyers házbérlőjévedelmet együttvéve. Ennek megfelelő összeg volna a vagyonváltság, de megengedi, hogy ebből az összegből az illető házak telekkönyvileg bekebelezett törlesztés és közönséges kölcsönök egy évi kamatösszegének 20 százaléka levonassék. A takarékpénztári betétekről pedig a következő intézkedés történt: 1000 K-től 10 ezer K-ig a levonás 5 százalék, 10 ezer K-től 50 ezer K-ig 10 százalék, 50 ezer K-től 100 ezer K-ig 15 százalék, 100 ezer koronán felüli összegekből 20 százalék. Ezer koronán alul nincs levonás.

— Az Ébredő Magyarok Egyesülete pápai csoportja hivatalos óráit vasárnap, kedden és csütörtökön délután fél 3—4 óráig tartja, mely idő alatt az igazolásra jelentkezőket, új belépőket és bármilyen ügyben érdeklődőket szívesen látja az egyesület vezetősége.

— Tüzifa-kiadás. A városi tanácsnak folyó hó 10-én tartott ülésén hozott határozata alapján értesitem Pápa városi közönségét, hogy a városi fahivatalnak a kupa erdőn levő, mintegy 450 ürméter tüzifája a város közönsége között — családonként 2 ürméteres mennyiségben — szétosztásra kerül. A tüzifa kiadása folyó hó 12-én, csütörtökön kezdődik. Utalvány, a tüzifa árának lefizetése ellenében a városi fahivatalban naponta reggel 8-tól 11 óráig váltható.

— Amerikából hazatértek figyelmebe. A belfügymiszter felhívta a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy az Amerikából visszavándorlókat a hajózási ügyüknégek, úgynevezett „bankárok” számos esetben megszarolták, éppen ezért mindazon visszavándorlókat, kiket az amerikai „bankárok” megkárosítottak, valamint azokat, kiknek ilyen megkárosításokról tudomásuk van, az adatokat a „Kivándorlási Tanács” jegyzőjével (dr. Frankó Zeno min. s.-titkár Budapest, I., Vár, külügyminiszterium) közöljék. A közlés egyszerű levélben leirandó.

— Az ipartestületek a szabadforgalomért. A szegedi ipartestület programot dolgozott ki, amelyet az ország összes ipartestületeinek megküldött. A program szerint az ipartestületek követelik a szabadforgalmat és a szövetkezeti monopóliumok megszüntetését, az ipari nevelést, az ipar fejlesztését és az ipari közigazgatást.

— Mennyi lakosa van Csonka-Magyarországnak? A magyar királyi központi statisztikai hivatal közlése szerint a népszámlálás adatai szerint Csonka-Magyarországnak — ideértve az Ausztriának ígért Nyugat-Magyarországot is, de nem számítva bele a szerbek által megszállva tartott területet — 7 millió 840.832 lakosa van. Ugyanezen a területen 1910-ben 370.826 lélekkel volt kevesebb a lélekszám. Mivel a háborús veszteséget még teljesen nem ismerjük s nem tudjuk, mennyi a bevándorlás, illetőleg a menekülés folytán előállott beözönlés — a természetes szaporodást pontosan megállapítani nem lehet. A városok közül Debreczen került a nagyvárosok sorába 103.228 főnyi lakosságával, kivül még Győr és Miskolc fejlődése volt erősebb; Hódmezővásárhely lakossága azonban 2-6 százalékkal csökkent. Gödöllő, Felsőgalla, Kaposvár és Zalaegerszeg lakossága örvendetés szaporodást ért el.

— Olcsóbb lett a petróleum. A pénzügyminiszter a kincstár tulajdonában levő és a felszámolás alatt álló ásványolaj-ipari szövetség útján eladásra kerülő petróleum árát az eddigi kilogrammonkénti 38 koronáról 25 koronára szállította le, amihez továbbra is az eddigi 3 korona kincstári részesedés járul. Tehát az ásványolaj-ipari szövetségnek beszerezhető petróleum ára május 1-től 28 korona lesz kilogrammonként. A só árát viszont egy legközelebb megjelenő kormányrendelet 8 koronáról 10 koronára fogja felemelni, a vasuti, hajózási és fuvardíjaknak időközben bekövetkezett nagy áremelkedése miatt. A közönség sószükségletének kielégítése végeredményben az eddiginél jutányosabban fog történni, mert az érvénybe léptetett havi egy kilogramm fejadag mellett nem lesz arra szükség, hogy a közönség a csempészek által forgalomba hozott söt drága pénzen vásárolja.

— Hogyan osztanak földet az oláhok? Az oláh községekben a megyei földosztó csak azoknak ad földet, akik megvesztették. Az 500 leies bankjegyet el sem fogadta, csak az ezreseket. Amikor a falusiak ez ellen szót emeltek, a csendőrökkel bekísértette a lázongókat az előjárásúhoz, ahol megverték és bezárták őket.

— Hatósági mészárszék Szombathelyen. Szombathely városa a hus drágulásának megakadályozására hatósági mészárszékét állított fel, amelyekben a marhahús elejét 40, a hátulját 45 koronáért árusítják akkor, amikor a mészárosok 56—64 koronát számítanak egy kg. marhahúsról.

— **A táviratok szigorubb ellenőrzése.** A posta hivatalos közlönye rendeletet közöl, mely szerint a távirati cenzurát nem enyhítik, hanem ellenkezőleg, még jobban megszigorítják s a kettős cenzurát lépteti életbe úgy, hogy a feladási és a leadási helyen is elrendeli ugyanazon távirat ellenőrzését. Az érdekeltek most akciót indítottak a távirati cenzura ellen, s valószínű a kereskedelmi miniszterium meg is változtatja álláspontját.

— **Holttest a patakban.** Alsóövön a megáradt patakban egy fiatal cigányleány holttestére akadtak. A bűntény elkövetésével egy alsóövdi fiatalembert gyanúsítanak.

— **A felvidéki kisgazdák követelik a határok megnyitását.** A Felvidék kisgazdái már nem tudták tűrni azokat az atrocitásokat és visszaéléseket, melyeket a cseh hatóságok velük szemben elkövettek, azért egyik gyűlésükön elhatározták, hogy a teljhatalmu cseh miniszterhez fordulnak sérelmeik orvoslása végett. Tanácskoztak a kisgazdák az állatárak nagy csökkenéséről is, mely az egyoldalú áresés következtében a gazdákat katasztrófálisan sújtja és egyetlen jövedelmi forrásukat veszélyezteti, ezért követelik a határok megnyitását; a kényszerfuvar eltörlését — ami hasonmása a középkerbeli robotnak —, a vasuti tarifa igazságos rendezését s a kivett rettetetes adóknak revízióját.

— **Hajószercsélenség a Balatonon.** Keszthelyi jelentések szerint vasárnap délután nagy vihar dühöngött a Balatonon, amelynek folytán két vitorlás fölborult. Az egyiknek sikerült a bentülőkkel parthoz érni, a másikat azonban elnyelte a hullámteger és csak másnap találták meg roncsait Balatonszentgyörgyön. A bentülők: Leidenfrost Tódor gazdász és Rohonczy Elemér főhadnagy nyomtalanul eltűntek.

— **Meleg, száraz időt kívánnak a gazdák.** A tartós esőzés mindenütt kártékony nevelő hatással volt a vetésekre, de már nagyon kívánatos volna a tartós meleg, száraz idő, mert a tavaszi munkálatok egy részét a hosszas esőzések következtében még nem fejezték be a gazdák. A burgonya tülteése Vas-, Veszprém- és Zala vármegye kivételével azonban már befejezést nyert. A cukorrépa és takarmányrépa vetését Vas- és Veszprém vármegye kivételével az egész országban befejezték. A repce fejlődésének az időjárás nem kedvezett. A kender és len vetése részben befejeztetett, részben még folyamatban van, azért kívánatos volna a tartós száraz idő. A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint vannak egyes vidékek, ahol annyira átázott a talaj, hogy a gazdák rá sem tudnak lépni.

— **Halálos zuhanás.** Kovács József alsósági lakos, a sághegy bazaltbánya tetejéről leesett és halálra zuhta magát.

— **Csecsemőholttest a Tapolczán partján.** F. hó 7-én, a Tapolczának a Földmives-iskola melletti részén egy kis leány, csecsemőhullára bukkant. A megindított rendőri nyomozás adatai szerint, 4-5 hónapos méhmagzatról van szó. A bűnbeesett anya kézrekerítésére a szükséges intézkedéseket megtették.

Előfizetőink b. figyelmébe.

A Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség múlt hó 16. és 17. napján Pápán megtartott nagygyűlése alkalmával foglalkozott a Szövetség hivatalos lapjának, a *Dunántúli Hazánk*-nak ügyével is. A nagygyűlés egyhangulag kimondta, hogy tekintettel azon körülményre, hogy a Dunántúli Hazánk fölös jövedelme a Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség propaganda-alapját képezi s a fölös jövedelem részben a Szövetség kiadásainak fedezésére szolgál, tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a lap a lefolyt nyomdász-sztrájk s a nyomdai költségek folytonos emelkedése következtében ma szinte kényszerhelyzet előtt áll és hogy a kisgazdák és földmivesek érdekeit tovább szolgálhassa és fennállítását biztosíthassa, kénytelen az előfizetési árakat 1921. évi május hó 1-től mérsékelten felemelni. Még ezen csekély áremelkedés folytán is Magyarország legolcsóbb lapja fog maradni.

Előfizetési díjak

1921 május hó 1-től:

Egész évre	160— K.
Fél évre	80— K.
Negyed évre	40— K.
Egy óra	13-30 K.
Egyes szám ára a példányonként vásárlóknak	2— K.

Tisztelettel:

a Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség.

Vasuti menetrend.

Indul Pápáról:

Szombathely felé: mint közvetlen vonat reggel 4 óra 53 p.-kor; naponta, vasárnap is és d. u. 2 óra 15 p.-kor; naponta, vasárnap kivételével; mint helyi vonat: reggel 7 óra 52 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Budapest felé: mint közvetlen vonat reggel 8 óra 36 p.-kor naponta, vasárnap kivételével és éjjel 1 óra 32 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Győr felé: mint helyi vonat reggel 4 óra 12 p.-kor és este 5 óra 50 p.-kor, mindkettő naponta, vasárnap is.

Bánhida felé: mint közvetlen vonat délelőtt 9 óra 20 p.-kor; hétfőn, szerdán és pénteken.

Varsány felé: mint helyi vonat szombat és vasárnap kivételével minden d. u. 4 óra 30 p.-kor.

Csorna felé: reggel 5 órakor naponta, vasárnap is.

Érkezik Pápára:

Szombathely felől: mint közvetlen vonat reggel 8 óra 26 p.-kor naponta, vasárnap kivételével és éjjel 1 óra 17 p.-kor naponta, hétfőre virradó éjjel kivételével; mint helyi vonat: este 5 óra 12 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Budapest felől: mint közvetlen vonat reggel 4 óra 43 p.-kor naponta, vasárnap is és délután 2 óra 02 p.-kor; naponta, vasárnap kivételével.

Győr felől: mint helyi vonat reggel 7 óra 42 p.-kor és este 8 óra 15 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Bánhida felől: mint közvetlen vonat délután 3 óra 02 p.-kor; kedden, csütörtökön és szombaton.

Varsány felől: mint helyi vonat reggel 7 óra 32 p.-kor; vasárnap és hétfő kivételével minden nap.

Csorna felől: d. u. 4 óra 45 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Árverési hirdetmény.

Pápadereske község alulírott előjárósága a község képviselőtestülete megbízásából ezennel közhírré teszi, hogy a közbirtokossági vagyont képezi

korcsmahelyiség

6 hold földbirtokkal 1921. évi május hó 29-én délelőtt 8 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen szeptember 29-től három egymásután következő évekre haszonbérbe fog adni. A föltételek a község házában megtehetőek.

Pápadereske, 1921 május 6-án.

Szalai Miklós Csoknyai István
közbirtokossági gondnok. bíró.

Lakatos és reszelővágó műhely megnyitása.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy

lakatos és reszelővágó műhelyemet

Pápán, Jókai Mór utca 6. szám alatt megnyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, valamint új és vágott rámpolyokat állandóan raktáron tartok.

A nagyérdemű község szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

ifj. Brenner Ferenc
lakatos és reszelővágó.

6 lóerős benzinmotor

42-es cséplővel

teljesen jó állapotban eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Koller Antal és Társánál Külsővát (Veszprém m.).

Fenyődeszkát,

lécet, hevedert, faragott és metszett gerendát, épületfát, fenyőrudakat, faszindelyt, tölgy-, kőris- és bükkfadeszkát és padlót, nyirfarudat, keréktalpat és küllőt, cserépszindelyt, portland-cementet; tetőfedőlemezt állandóan raktáron tart s legolcsóbban szállít

Grünwald Testvérek

fakereskedése

Pápa, Árok-utca 9. — Telefon 35.

Föld-eladás.

A város belterületén 11 magyar hold kitűnő föld eladó.

Bővebb értesítés megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15-ik szám alatt.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök, Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

C s e n g ó k .

Főző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.